

Zaaiadvies

Collectief akkervogelbeheer Brabant

Aanleiding

Deze vernieuwde zaaikaart is opgesteld voor de graanmengsels welke in 2013 ingezaaid worden in de SNL-akkerranden. Het doel van deze randen is verhoging van de natuurwaarde, in het bijzonder voor de broedende en/of overwinterende akkervogels. De graan-/kruidenmengsels worden jaarlijks tussen 16 maart en 30 april ingezaaid en worden 's winters niet geoogst. Hierdoor ontstaat een overwinteringsgebied met voedselaanbod voor diverse soorten vogels, zoogdieren en insecten.

De mengsels bestaan uit diverse soorten planten. De exacte samenstelling is voorgeschreven in het Natuurbeheerplan van de Provincie. Aangezien de mengsels gedeeltelijk bestaan uit zeer fijne zaden verdient de zaaibedbereiding en de zaai bijzondere aandacht, omdat gebleken is dat bij onvoldoende aandacht hiervoor, de opkomst tegen valt en een gedeelte van de (dure) zaden helaas niet opkomen. De kostprijzen voor de inrichting en het beheer zijn opgenomen in de jaarlijkse beheersvergoeding.

Grondbewerking

Algemeen

Bij de aanleg van een akkerrand vormt de aanwezigheid van ongewenste kruiden/overheersend gewas een lastig probleem. Het perceel dat ingezaaid wordt kan onkruidzaad bevatten dat gaat kiemen zodra de omstandigheden gunstig zijn. Het is daarom raadzaam de onkruidbestrijding in 2 fasen uit te voeren.

Stap 1: Voordat de grondbewerking ten behoeve van het inzaaien plaats vindt, dient het terrein zoveel mogelijk mechanisch onkruid vrij gemaakt te worden. Dit kan door gebruik te maken van een frees, schijfeg cultivator etc.

Stap 2: Enkele weken voor het inzaaien van de akkerrand wordt een "vals zaaibed" gemaakt door middel van een zaaibedcombinatie, spitmachine met aandrukrol etc. Waarna het aanwezige onkruidzaad zal ontkiemen.

Stap 3: Vlak voor het inzaaien van de akkerrand wordt nogmaals een lichte grondbewerking (max. 2 cm) uitgevoerd. Dit kan onder andere door middel van een eg of triltandcultivator met verkruiemrol. Stap 2 en 3 kunt u herhalen indien er veel onkruiden zaden in de bodem bevinden.

Het resultaat is nu dat de beginontwikkeling van de ongewenste kruiden word vertraagd en hierdoor is de kans van slagen, van het akkerrand mengsel, groter.

Aandachtspunten klei-/zandgrond

Wanneer men de kleigrond spit in het voorjaar moet deze daarna meteen worden bewerkt met onder andere een cultivator of rotorkoepel (anders droogt deze meteen hard op).

Inzaai

Algemeen

U kunt het beste in de tweede helft van april zaaien (maar uiterlijk 30 april ivm pakketeisen), afhankelijk van de grondomstandigheden en temperatuur. Van belang is een warme(re) grond zodat het mengsel vlot ontkiemd en verder opgroeit. Een pneumatische rijenzaaimachine is goed af te stellen op kleine hoeveelheden.

Stap 1: Stel de zaaimachine goed af op de juiste hoeveelheid, zodat de gehele akkerrand volledig wordt ingezaaid. Hanteer voor de onderstaande zaaidichtheden.

Pakketcode	Naam pakket	Zaaihoeveelheid
A01.02.01b1	Bouwland met broedende akkervogels Graskruidenmengsel op kleigrond	1 gr/m ² =10 kg/ha
A01.02.01b2	Bouwland met broedende akkervogels Graskruidenmengsel op zandgrond	1 gr/m ² =10 kg/ha
A01.02.02a	Bouwland met doortrekkende en overwinterende akkervogels Graankruidenmengsel op kleigrond	7,5 gr/m ² = 75 kg/ha
A01.02.02b	Bouwland met doortrekkende en overwinterende akkervogels Graankruidenmengsel op zandgrond	5 gr/m ² = 50 kg/ha

Vindt u het moeilijk om de zaaimachine goed af te stellen, dan is het een optie om twee keer de halve hoeveelheid zaaien, dan weet u zeker dat u uitkomt met de hoeveelheid zaad. Overweeg eventueel om in samenwerking met collega's te zaaien, de machine hoeft dan maar één keer afgesteld te worden.

Stap 2: Voorkom ontmenging van het mengsel in de zaaimachine door deze pas op het land te vullen in meerdere kleinere hoeveelheden en tijdens het zaaien regelmatig te roeren.

Stap 3: Hanteer een zaaidiepte 2 cm. Bij grotere oppervlaktes is een pneumatische of een nokkenrad zaaimachine aan te bevelen. Bij kleine oppervlakten kunt u ook met de hand zaaien en erna ineggen.

Stap 4: Bij droogte of onvoldoende aansluiting: narollen of walsen. Dit zorgt voor een goede aansluiting met de ondergrond wat de capillaire werking van bodemvocht stimuleert.

Overige inhoudelijke informatie

Vanuit het Samenwerkingsverband Coördinatiepunt – ZLTO wordt jaarlijks een meervoudige aanbesteding uitgevoerd om, binnen de randvoorwaarden van het vastgestelde zaadmengsel + streekeigen zaadzaad, een zo gunstig mogelijke prijs te bedingen. Binnen dit project worden zaadmengsels betrokken via:

Neutkens zaden en aardappelen, Lantie 1a Vessem

Contactpersoon: Geert-Jan Lueb, 06-508 669 88 of glueb@neutkens.nl

Van Dijke Zaden, Molendijkseweg 5, Sint-Annaland

Contactpersoon: Hans van Dijke, 0166 -652606 of info@vandijkezaden.nl

De mengsels zullen ruim voor 30 april per deelnemer afgeleverd worden in afgewogen hoeveelheden per akkerrand. Aangezien de vergoeding voor het zaaigoed reeds is "verrekend" in de beheervergoeding vanuit de SNL, zal een rekening voor het zaadmengsel rechtstreeks naar de deelnemer verstuurd worden.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Jochem Sloothaak
Coördinatiepunt Landschapsbeheer
Tel: 0411 62 27 75 / 06 308 539 96
jsloothaak@brabantslandschap.nl

Wico Dieleman
ZLTO Projecten
Tel: 0113 24 77 60 / 06 505 284 80
wico.dieleman@zlto.nl